

enterprise estonia
ettevõtluse arendamise sihtasutus

Toetab Euroopa Liit

EESTI ÖKOTURISMI KVALITEEDIMÄRGIS EHE – 2006-2010

EHE-MÄRGISE TAOTLEMISE JUHEND

KOOSTAJA: EESTI ÖKOTURISMI ÜHENDUS

Kujundaja: Disainikorp
Toimetaja: Silvi Villo

Tallinn 2007

EHE-märgise taotlemise juhend

Stardipakett

EHE-märgise stardipakett koosneb järgmistest osadest:

1. EHE-märgise kriteeriumid

EHE-kvaliteedimärgise alusdokument aastateks 2006–2010, mille taga seisavad märgistamist korraldavad organisatsioonid: Eesti Ökoturismi Ühendus, MTÜ Eesti Maaturism, Eestimaa Looduse Fond, külaliikumine Kodukant, EAS Turismiarenduskeskus. EHE-märgise sõsarmärk on Rootsi ökoturismi kvaliteedimärgis Naturens Bästa.
2. Juhend EHE-märgise taotlejale

Antud materjal, mida te just praegu loete ja mis selgitab EHE-märgise taotlemist.
3. EHE-märgise töövihik

Juhend, mis aitab samm-sammult täita taotluse võtmedokumente, nagu

  - 3.1. sihtkoha analüüs,
  - 3.2. kohaliku majanduse toetamise põhimõtted,
  - 3.3. turismiettevõtte keskkonnaplaan.
4. Digitaalsed taotlusvormid
  - a. Ettevõtte taotlusvorm, mis sisaldab ettevõtte kirjeldust ja nõudeid turismiettevõttele.
  - b. Vormid igale taotletavale tootele.
  - c. Vormid kõigile taotluse lisadele.

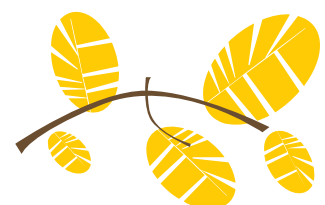

Mis saab siis, kui taotlus on sisse antud?

1. Kõik laekunud taotlused läbivad esmalt „kirjutuslaua kontrolli” EHE-märgise sekretariaadis. Seal korjatakse välja puudulikud taotlused, mille kohta ettevõttele saadetakse selgitav kiri, kui on tarvis midagi lisada.
2. Järgnevalt toimub EHE-märgise nõustaja(te) külastus tunnustust taotlevasse ettevõttesse. Külastatavalt ettevõttelt eeldatakse nõustaja(te) toitlustus- ja võimalike ööbimiskulude katmist.
3. Mõned nädalad pärast ettevõtte külastust teeb sõltumatu EHE-märgise nõukogu otsuse kvaliteedimärgise omistamise osas, võtteks aluseks taotluse ja nõustaja(te) kirjutatud ettekande.

Milliseid otsuseid teeb EHE-märgise nõukogu?

Ökoturismi kvaliteedimärgise EHE taotlemine on protsess, mis algab tavaliselt EHE-märgise stardipaketi soetamisega, osalemisega EHE-märgise õppepäeval ja jätkub seejärel kirjaliku taotluse esitamisega märgise saamiseks, ettevõtte külastusega ja nõukogu otsusega. Positiivse otsuse korral sõlmitakse leping märgise kasutamiseks. Kogu selle aja jooksul omandab turismiettevõtte uusi teadmisi. Püstitatakse küsimusi lähtuvalt stardipaketist, EHE-märgise kriteeriumitest, nõustaja(te) ja EHE-märgise nõukogu liikmete tähelepanekutest. Taotlemisprotsessi tugevuseks on selle käigus üles kerkivad uued ja olulised küsimused nii ettevõtjale, nõus-

tajatele kui ka märgise nõukogule. Neid küsimusi on võimalik ühiselt arutada ja võimalikke lahendeid välja pakkuda. Selline protsess võib aga tihti tähendada ka seda, et märgise nõukogu ei pruugi kohe esimeses voorus taotlust rahuldada. Märgise nõukogu liikmed võivad vajada täiendavat informatsiooni taotleva ettevõtte kohta, eriti kui tegevust on äsja alustatud ja on veel vähe käivet, kogemusi ja tustust.

Ettevõtte taotluse läbivaatamise järel võib märgise nõukogu teha kolm erinevat otsust:

- Taotlevat ettevõtet **tunnustatakse** esitatud too(de)te osas kohe esimeses voorus. Tunnustus tähendab märgise nõukogu liikmete kindlat veendumust, et taotlev ettevõtte ja esitatud tooted vastavad tõepoolest EHE-märgise kõikidele nõuetele.
- Turismiettevõtte taotlus **pannakse kõrvale**. Seda võib juhtuda tihti ning selline otsus tähendab, et nõukogu soovib rohkem teada taotlevast ettevõttest ning selle liikmed ei ole suutnud teha lõplikku ei positiivset ega negatiivset otsust. Põhjused võivad olla erinevad ja tingitud ebaselgustest taotluses, puudustest nõukogu enda töös või töö käigus üles kerkinud uutest küsimustest.
- Nõukogu võib ka otsustada taotlus **rahuldamata jätta**. Taotluse rahuldamata jätmine ei tähenda aga seda, et ettevõttel ei oleks enam võimalik EHE-märgist uuesti taotleda. Pigem peaks ettevõtte oma tegevust edendama ja seejärel uue taotluse koostama.

Ökoturismi kvaliteedimärgise EHE taotlusprotsess ei ole täiuslik ega lõplik. Mõningatest kriteeriumitest võib olla keeruline aru saada, kohati võiksid taotlusdokumendid olla põhjalikumad. Ka EHE-märgise nõustajad võivad teha vigu või olulisi küsimusi mitte esitada. Seepärast kohustub EHE-märgise nõukogu igat otsust hoolikalt kaaluma ja õiglaselt otsustama.

EHE-märgise organisatsiooni seisukoht on, et pigem mitte märgistada toodet, mis **veel ei ole** küps. Kehvale tootele EHE-märgise andmine kahjustab ühise kvaliteedimärgi mainet ja on ebaõiglane teiste taotlejate suhtes.

EHE-kvaliteedimärgis on tootemärgis

Me ei märgista ettevõtteid, vaid turismitooteid. See tähendab, et kvaliteedimärgis näitab teed turismitoodeteni, mis vastavad kvaliteetse ökoturismi mõõdupuudele. Samuti nagu mahedate põllumajandussaaduste öko-märk näitab ostjale, millised juurviljad või muud tooted on kasvatatud ökoloogiliste meetoditega.

EHE-märgisega ökoturismitooted tunnustatud ökoturismiettevõtelt

EHE-märgisega ökoturismitoode pärineb alati tunnustatud ökoturismi ettevõttelt, samuti nagu *öko*-märgisega juurvilju saab pakkuda vaid vastava tunnustusega talu.

EHE-märgis rajaneb seega põhimõttel, et kõige alus on turismiettevõtte, mis vastab märgistamissüsteemi poolt esitatavatele kriteeriumitele.

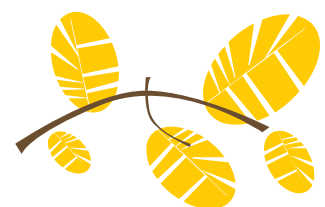
Iga turismiettevõtte otsustab ise, kui suurt osa oma toodetest ta soovib EHE-märgisega märgistada. Märgistatud võib olla üks, mitu, enamik või kõik tooted. Kui EHE-märgist taotletakse esmakordselt, võib esitada märgistamiseks maksimaalselt viis toodet, aga piisab ka ühest. Esmalt on mõistlik keskenduda kahele-kolmele erinevale turismitootele.

Vaata ka EHE-kriteeriumite dokumendis alapunkti „Mida märgistatakse?”.

Turismitooted peavad olema hästi kirjeldatud ning tellitavad-ostetavad

Üks levinumaid põhjuseid taotluste mitterahuldamisel on see, et turismitoode ei ole selgelt määratletud ega kirjeldatud. Korrektne tootekirjeldus peab sisaldama informatsiooni transpordist, tegevustest, ööbimisest, toitlustusest, hooaja alguse ja lõpu kohta, hinnast ja muust olulisest tootega seonduvast.

Kasutage EHE-märgise stardipaketis sisalduvat elektroonilist toote kirjeldamise vormi, võimalusel lisage ka oma toote reklaamlehed.

Mis on ökoturismitoode?

Nii nagu hästimaitses liharoog, koosneb ka ökoturismitoode mitmetest lisanditest. Toidu maitse, välimus ja iseloom muutub, kui retsepti natuke muuta. Samuti muutub ka turismitoode, kui seda pikendada, lühendada, anda uus rõhuasetus või lisada tootele osaliselt uut sisu. Piirid, kus lõpeb üks ja algab teine turismitoode, on seega ähmased ja muutuvad ning seetõttu tuleb EHE-märgist taotledes keskenduda oma toote olulistele momentidele.

Taotledes EHE-märgist, tuleb teil lähtuda nendest tegevustest, mida ettevõtte juba pakub. Toote kirjeldamisel lähtuge sellest, kuidas te seda turistidele pakute. See annab EHE-märgise nõukogule selgema pildi, mida turismitoode sisaldab. Kirjeldage oma turismitoodet võimalikult mitmekülgset, kaardistades kõiki seonduvaid tegevusi.

Uue tootega on tegemist siis, kui selle juures muutub midagi olulist. Näiteks toimub tegevus teises geograafilises piirkonnas: jalgsimatka asemel korraldatakse sama matka jalgratastel, päevane matk pikendatakse kahe- või kolmepäevaseks, giiditeenuse asemel kasutatakse marsruudi kirjeldust jne. Erinev toode vajab eraldi taotlust.

Samal ajal võib sarnaseid turismitooteid, millel on samad alused, esitada EHE-märgise nõukogule ühiselt nn *tüüptootena*. Näiteks võib samas geograafilises piirkonnas toimuvaid 2-, 3- ja 4-päevaseid kanuu- või hobumatku kirjeldada kui mitmepäevast toodet, kus „mallina” toimib kõige pikema kestvusega ja kõige rohkem elemente sisaldav matk. Selle loogika alusel saab ühise kirjeldusega *tüüptootena* esitleda ka samas piirkonnas, kuid erinevatel radadel toimuvaid matku.

Soovitav on siiski hoida lahus ühepäevased ja mitmepäevased, ööbimist sisaldavad tooted. Just majutusteenus tähendab toote olulist erinevust nii kliendi jaoks kui EHE-märgise kriteeriumite seisukohalt.

EHE-märgis eeldab vähemalt pool päeva (neli tundi) kestvat toodet. Mõnikord aga võib ka päevane toode EHE-märgisele lahjaks jääda põhjusel, et kvaliteetse elamuse pakkumiseks jääb aega napiks.

Konverentsipaketi märgistamine

Paljud turismiettevõtted pakuvad konverentsipakette ja sellistel juhtudel ei teata enamasti enne kliendiga lõplikult kokkuleppimist, kuidas toode (pakkumine) konkreetsel juhul täpselt välja näeb ja mida sisaldab. Siin on lihtsaim viis esitada EHE-märgise taotlusvormil nn pakkumiste „tööriistakast”, mis sisaldab erinevaid tegevusi, kohalikku transporti, majutusteenust jms.

EHE-märgise nõukogu otsustab sel juhul, milline osa neist komponentidest on kasutatav ökoturismi mõistes. Nendest osadest, mis on heakskiidu saanud, saab ettevõtte koos kliendiga koostada kvaliteedimärgistusega konverentsipaketi.

Ilma giidita matka märgistamine

EHE-märgisega pärjatud ökoturismi tootena ei tarvitse mõista ainult giidiga juhitud turismitooteid. Loodame, et EHE-märgis saab teenäitajaks ka parimatele majutusasutustele ja tõsimeelsetele varustuse rentijatele. Kuid ilma giidita turismitoodetele seame kõrgemad nõudmised järgmisel kolmel põhjusel:

- Külastajad, kes omal käel soovivad avastada reisi sihtkoha loodus- ja kultuuriväärtusi, ootavad korraldajalt laialdasi teadmisi kogu piirkonna vaatamisväärsuste osas. Toome näiteks taimeõppe-matka punktist A punkti B. Giidiga matka puhul piisab, kui teejuhil on head botaanilised teadmised ning ta tunneb ka raja äärde jäävaid muid kultuuri- ja loodusväärtusi. Turismiettevõtja jaoks, kelle kliendid käivad sama rada omapäi, on väljakutse mitmekordselt suurem. Ökoturistid ootavad, et ettevõtte suudaks anda edasi piirkonna loodust, kultuuri ja keskkonda puutuvat teavet.
- Teiseks peavad omapäi liikumiseks ning piirkonna loodus- ja kultuuriväärtuste avastamiseks olema väga hästi väljatöötatud käitumisreeglid. Giidi poolt juhitud retkel on giidil ülevaade toimuvast ja ka vastutus, et kusagil ei mindaks üle taluvuspiiride. Klientide saatmine loodusesse ilma giidita eeldab väga põhjalikult välja töötatud ja planeeritud marsruuti koos selgete juhiste-ga, kuidas piirkonna väärtusi nautida ilma neid häirimata ja rikkumata. Pöörake tähelepanu ka EHE-märgise nõudele, et iga ökoturismitoode peab sisaldama personaalset kontakti külastaja ja peremehe vahel. On eelistatavam, et piirkonna tundlikumaid väärtusi külastataks ainult giidi juh-timisel.

Ilma giiditeenuseta jääb saamata ka tulu giiditeenusest. Seepärast on tarvis ilmutada rohkem leidlikkust, et tekiks piisavalt tulu kohalikule elule ja majandusele. Kui tegemist on turismitaluga, mis pakub majutust ja toitlustust, siis pole see tavaliselt probleem. Samuti leidub talumajutuse juures piisavalt loomulikke giidijutu ajamise võimalusi hommikusöögilauas või õhtul klientidega kohvi juues.

Kui tegemist on näiteks kanuurendi ettevõttega, siis on soovitatav kaasata muid lisateenuseid ja koostada kompleksne kvaliteedimärgistust taotlev tootepakett. See võib sisaldada näiteks toidukorvi parimate kohalike hõrgutistega, majutust piirkonna külalistemajas, sauna matka lõpus või giidi juhtimisel erilise objekti külas-tamist mõnes matka vahepunktis. Eesmärgiks on tuua piirkonnale maksimaalset tulu ning saavutada giidi-teenuse abil ülevaade klientide liikumisest.

Kuidas täita taotlusvorme?

EHE-märgise taotlusvormid võib jagada kaheks: esimene osa käsitleb ettevõtet tervikuna ja kogu selle turismi-alast tegevust. Teine osa aga piirdub konkreetsete toodetega, millele EHE-kvaliteedimärgist taotletakse.

Ettevõtte pool

Juhatatakse sisse üldosaga, kus taotleja täidab järgnevad osad:

- Andmed turismiettevõtte ja tema tegevuse kohta.
- Informatsioon kolme soovitaja kohta (vt ka kriteeriumidokumentid „**Soovitajad**”).
- Kinnitus, et ettevõtte täidab taotluse EHE-märgise **kuut üldist mõõdupuu**.
- **Taotlusvormi EHE-kriteeriumite esimene osa**, kus taotleja kinnitab, et põhikriteeriumid on täidetud ning näitab, millised boonuskriteeriumid on täidetud. Kui mõni põhikriteerium ei ole täidetud või ei ole ettevõttele sobiv, tuleb alati ära tuua põhjendus.
- Ja lõpetuseks kinnitus, et taotluse kõik andmed, sealhulgas lisad, on **korrektsed ja ausalt täidetud**.

Toote pool

Sarnaselt ettevõtte üldisele kirjeldusele on ka siin alustuseks sissejuhatav osa selle toote kohta, millele EHE-märki soovitakse. Kui on olemas oma toote reklaamleht või -kirjeldus, siis tuleb see lisada. Sellisel juhul võib taotluses viidata lisatud tootelehele.

Taotluse läbivaatamise seisukohast on oluline, et konkreetne turismitoode on selgelt kirjeldatud. Seepärast on taotlusvormil märgistusruudukesed iga mõõdupuu põhi- ja boonuskriteeriumite kohta. Kui mõni põhi-kriteeriumitest pole täidetud või ei ole ettevõttele sobiv, tuleb alati ära näidata põhjus.

Iga uue toote või tüüptoote kohta tuleb täita põhivorm. Sarnaste toodete puhul, kus erinevused põhi- ja boonuskriteeriumite vahel on väikesed, võib olla otstarbekas kasutada teiste toodete juures lisavormi, milles märgistusruudukestega põhiosa puudub. Sel juhul on lihtsam põhivormi viimasel real nimetada võimalikud seosed teiste kirjeldatud toodetega.

Soovitajate valik

Sobivate soovitajate leidmiseks mõelge vähemalt kolmele asjaolule:

- Esiteks peaksid soovitajad olema hästi kursis teie tegevusega. Näiteks kohalikud turismiametnikud, teised piirkonna turismiettevõtjad, juba tunnustatud ökoturismiettevõtted, püsikliendid. Selgitage, mil moel on soovitaja teie ettevõttega tuttav.
- Soovitajad ei tohi olla seotud ega omada liiga lähedast suhet teie ettevõttega. Sugulased, ettevõtte töötajad ja lähedased sõbrad ei ole hea valik.
- Soovitajatega peab olema lihtne kontakteeruda. Äärmiselt hõivatud vallapoliitikute, maavanema või juhtivametnikuga on keeruline suhelda, kui märgisenõukogu peab oma tööd tegema etteantud aja piires.

Töötajate arv

Ettevõtet kirjeldav taotlusvorm sisaldab ka küsimust töötajate arvu kohta. Töötajate arv erinevates turismiettevõtetes kõigub. Mõnes ettevõttes töötab aastaringselt täistöökohaga suhteliselt väike arv inimesi, teises on kõrghooajal tööjõu vajadus väga suur. Soovime, et taotlus kajastaks neid erinevusi võimalikult täpselt. Samuti on EHE-märgise organisatsiooni jaoks oluline välja tuua, kui palju on Eestis töökohti ökoturismi vallas.

Eritegevuste kriteeriumid

EHE-märgisel on rida erikriteeriume, näiteks kala-, kanuu- ja hobuturismi osas. Vaata lähemalt EHE-kriteeriumitest.

Juhul, kui taotletav toode sisaldab mitmeid eritegevusi, tuleb täita ka vormid kõigi selliste tegevuste kohta.

Vastuolulisus erinevate kriteeriumite vahel

EHE on suhteliselt keerukas märgisesüsteem, kus näiteks nõuded kohaliku majanduse toetuseks võivad olla vastuolus turistide elamise kvaliteediga. Samuti võivad ranged keskkonnanõuded ohustada ettevõtte majanduslikku tulemuslikkust. Ilmselt ei ole kõiki neid eesmärkide konflikte võimalik täielikult ära hoida ning respektiivne hinnang selles osas, mis on tema jaoks parim lahendus. Siiski on vajalik ettevõtte põhjendus, miks on konkreetsed prioriteedid otsustatud lahendada üht või teist viisi, kuidas probleemi võiks lahendada kaugemas tulevikus.

Sihtkoha analüüs ja keskkonnaplaan

Kirjalikud plaanid annavad tööle struktuuri, ülevaate ja suuna. Selliste plaanide olemasolul saab nappes ressursse tõhusamalt kasutada ja ettevõtte areng toimub ratsionaalsemalt. Ökoturismi kvaliteedimärgise jaoks on seepärast olulised töövahendid

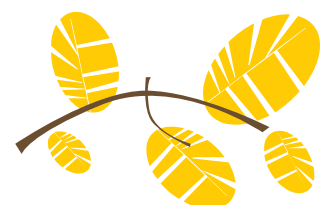
- keskkonnaplaan ja
- sihtkoha analüüs.

Keskkonnaplaan selgitab välja olulisemad keskkonnaprobleemid ja kinnitab tegevuskava ettevõtte negatiivse keskkonnamõju järkjärguliseks vähendamiseks.

Sihtkoha analüüsi koondatakse informatsioon piirkonna väärtuslikest loodus- ja kultuuriväärtustest ning nende kasutamisest. Lisaks selgitab taotleja ettevõtte välja, kuidas oma tegevuses ja koostöös teiste asjaosalistega piirkonna väärtusi hoida, kaitsta ning pikaajaliselt ja jätkusuutlikult kasutada.

Kui turismiettevõttel on keskkonnaplaan juba välja töötatud, võib ta loomulikult seda kasutada ka EHE taotluse juures. Ettevõtetel, kes aga alles alustavad keskkonnaplaani koostamist ja sihtkoha analüüsi, soovitame oma tööd lihtsustada ning vormistada kaks dokumenti paralleelselt.

Vaadake juhendmaterjale selgituste ja näidetega stardipaketis leiduvas EHE-märgise töövihikus.

Kohaliku majanduse toetamine

Vastavalt EHE-märgise ühele mõõdupuule peavad igal tunnustatud ökoturismiettevõttel olema **kohaliku majanduse toetamise põhimõtted**. Selline dokument peab olema taotlusele lisatud. Vaata lisaks stardipaketis leiduvast EHE-märgise töövihikust.

Loodus- ja kultuuriväärtuste säilimise aktiivne toetamine

Aktiivne toetus loodus- ja kultuuriväärtuste säilimisele on EHE-märgise põhiküsimus. Seepärast peab iga tunnustatud ökoturismiettevõtte suutma konkreetselt nimetada, mille poolest saab nende poolt viljeldavat tegevust nimetada „turismiks, mis toetab Eesti loodust ja kultuuri”.

Ei ole aktsepteeritav see, et tunnustatud ökoturismiettevõtte hoiab üldiselt oma piirkonna loodus- ja kultuuriväärtusi. Eeldame, et ettevõttel on omad konkreetsed projektid. Ettevõtetel on need kahtlemata erinevad ja sõltuvad nii tegevusvaldkonnast kui piirkonnast. Näiteks toetus haruldase liigi kohaliku populatsiooni elujõule, ohustatud koosluse kaitse, kadumisohtu kultuurinähtuste elustamine jms.

Kvaliteet ja hea teenindus

Ökoturism on kvaliteetturism, mille edukuse üheks olulisemaks mõõdupuuks on rahulolevad kliendid. EHE-märgise taotlusprotsessis hindavad nõustajad ja märgise nõukogu, kuidas turismiettevõttes on korraldatud klientide vastuvõtt ja teenindus, kuidas kindlustatakse turvalisus. Hinnatakse ka selliseid pehmeid väärtusi nagu maitsev toit ja mugav öömaja.

EHE-märgise süsteemis ei ole välja töötatud oma hea teeninduse ja kvaliteedi alast erimaterjali, vaid viitame Eestis olemasolevatele allikatele ja projektidele:

- <http://www.visitestonia.com/kvaliteet> Eesti turismiettevõtete kvaliteediprogramm on kogum õpivõimalusi, mis aitab turismiettevõtjal alustada oma ettevõtte kvaliteedisüsteemi juurutamisega.
- <http://www.heateenindus.ee> Hea Teeninduse Ühing, mille eesmärk on tõsta teeninduse taset Eestis, väärtustada teenindaja ametit ning olla arvestatav arvamusi liider ja suunanäitaja Eesti teenindusmaastikul.
- <http://www.hostmanship.com> Rootsi ökoturismi kvaliteedimärgise Naturens Bästa poolt soovitatav inglis- ja rootsikeelne võrguleht.

Nõustamine

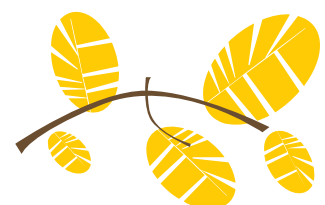
Kui soovite taotleda EHE-märgist, siis alustage aegsasti dokumentide täitmisega. Taotluse vormistamine võib võtta aega mitu tööpäeva, isegi terve nädala. Mida varem selle tööga alustatakse, seda põhjalikum on taotlus ning jääb rohkem aega küsida nõu EHE-märgise sekretariaadilt ja nõustajatelt ning oma kaastöolistelt ja kohalikest nõuandjatelt.

Nõustamisteenuse rahastamiseks on võimalik taotleda nõustamistoetust – <http://www.eas.ee/?id=926&PHPSESSID=c3434fdc9eaaccef687aceadc71213fe>

Näited ja inspiratsioon

Värsked uudised, häid näiteid ja lisainformatsiooni ökoturismi kvaliteedimärgise EHE kohta leiate Eesti Ökoturismi Ühenduse võrgulehelt www.ecotourism.ee.

Alustatud on tööd vastava teabe koondamiseks ja levitamiseks. Aja jooksul saab sellest väärtuslik allikas ökoturismi edendamiseks nii ettevõtetele, kes taotlevad EHE-märgist kui ka juba tunnustuse saanutele, eesmärgiga pidevalt parendada oma tegevust.

Millistest dokumentidest koosneb taotlus?

Allpool on nimestik dokumentidest, millest EHE-märgise taotlus koosneb:

1. **Turismiettevõtte kirjeldus** vastaval taotlusvormil.
2. **Põhi- ja boonuskriteeriumid turismiettevõttele** vastaval taotlusvormil.
3. **Kohaliku majanduse toetamise põhimõtted**, kas stardipaketis toodud näite põhjal või muu.
4. **Ettevõtte keskkonnaplaan**, kas stardipaketis toodud malli põhjal või muu.
5. Üks või mitu **tootekirjeldust** vastaval taotlusvormil, millele võivad olla lisatud ka toote reklaam-materjalid.
6. **EHE-märgise kriteeriumid** ühe või mitme turismitoote kohta vastavalt taotlusvormile.
7. **Sihtkoha analüüs** vastavalt stardipaketis toodud mallile selle geograafilise piirkonna kohta, kus toimuvad kirjeldatavad tooted.
8. Sihtkoha analüüsi **selgitavad kaardid**.
9. Ettevõtte ja tootega seotud trükised.

Eelistame elektroonilisi taotlusi

Meie ja loodetavasti ka teie töö lihtsustub tunduvalt, kui võimalikult suur osa taotluse dokumentidest esitatakse elektrooniliselt, kas siis CD-kettal või interneti vahendusel.

See teeb märgise organisatsiooni töö sujuvamaks ja väiksem paberkoopiate arv hoiab ka metsa kokku. Samuti jääb taotlejale alles elektrooniline originaal, mis on suureks abiks tulevikus, kui tekib vajadus viia sisse muudatusi, täiendusi, esitada uut taotlust vms. Erandiks on reisisihi analüüsi juures olev kaardimaterjal ja ettevõtte oma tootelehed/trükised, mis tuleb esitada paberil.

Edukat EHE-märgi taotlemist!

